

سجاد مختاری

پاسخنامه آزمون ۱۸

اردیبهشت هتريک دوپینگ

پلاس انسانی

چينش ۱

۵۸۶۶۵۴۹

بہار

۱

پاسخنامه تشریحی

۱. گزینه ۲

...، ۱۴۴، ۱۴۷، ۱۵۰

دنباله مورد نظر، یک دنباله حسابی با $d = ۳$ است.

$$a_n = a_1 + (n - 1)d \Rightarrow ۱۵۰ = a_1 + ۳۴ \times ۳ \Rightarrow a_1 = ۱۵۰ - ۱۰۲ = ۴۸$$

$$S_n = \frac{n(a_1 + a_n)}{۲} = \frac{۳۵(۱۵۰ + ۴۸)}{۲} = ۳۴۶۵$$

۲. گزینه ۲ با قرارداد $n = ۵$ و $n = ۱۰$ در رابطه دنباله جملات $a_۵$ و $a_{۱۰}$ را می‌یابیم.

$$a_n = \left[\frac{۲n + ۳}{n} \right] \xrightarrow{n=۵} a_۵ = \left[\frac{۲(۵) + ۳}{۵} \right] = \left[\frac{۱۳}{۵} \right] = ۲$$

$$\xrightarrow{n=۱۰} a_{۱۰} = \left[\frac{۲(۱۰) + ۳}{۱۰} \right] = \left[\frac{۲۳}{۱۰} \right] = ۲$$

حال مجموع $a_۵$ و $a_{۱۰}$ را به دست می‌آوریم:

$$\Rightarrow a_۵ + a_{۱۰} = ۲ + ۲ = ۴$$

۳. گزینه ۲ با داشتن دو جمله از دنباله حسابی اختلاف مشترک آن برابر است با:

$$d = \frac{a_p - a_k}{p - k} = \frac{۲p - ۲k}{p - k} = \frac{۲(p - k)}{p - k} = ۲$$

با توجه به جمله عمومی دنباله حسابی برای $a_۱$ داریم:

$$a_n = a_1 + (n - 1)d$$

$$a_p = a_1 + (p - 1)d \xrightarrow[d=۲]{a_p=۲p} ۲p = a_1 + (p - 1)۲ \Rightarrow ۲p = a_1 + ۲p - ۲ \Rightarrow a_1 - ۲ = ۰ \Rightarrow a_1 = ۲$$

۴. گزینه ۳

$$a_۲ = ۲a_1 - ۱ = ۲ \times ۵ - ۱ = ۹$$

$$a_۳ = ۲a_۲ - ۱ = ۲ \times ۹ - ۱ = ۱۷$$

$$a_۴ = ۲a_۳ - ۱ = ۲ \times ۱۷ - ۱ = ۳۳$$

$$a_۵ = ۲a_۴ - ۱ = ۲ \times ۳۳ - ۱ = ۶۵$$

۵. گزینه ۴

$$n = ۱ \Rightarrow a_۲ = ۲a_1 = ۲(۲) = ۴$$

$$n = ۲ \Rightarrow a_۳ = a_۲ + ۱ = ۴ + ۱ = ۵$$

$$n = ۳ \Rightarrow a_۴ = ۲a_۳ = ۲(۵) = ۱۰$$

۶. گزینه ۴

می‌دانیم اگر بین دو عدد a و b تعداد k واسطه حسابی درج کنیم:

$$d = \frac{b - a}{k + 1}$$

$$a, \underbrace{\dots\dots\dots}_{\text{شش عدد}}, -۷$$

پس:

$$d = \frac{-۷ - a}{۶ + ۱} \Rightarrow -۳ = \frac{-۷ - a}{۷} \Rightarrow -۲۱ = -۷ - a \Rightarrow a = ۲۱ - ۷ = ۱۴$$

$$\begin{array}{ccccccc} & -۳ & & -۳ & & -۳ & & -۳ \\ & \searrow & & \searrow & & \searrow & & \searrow \\ ۱۴, & \underline{\quad} & , & \underline{\quad} & , & \underline{\quad} & , & \underline{\quad} & , & \underline{\quad} & , & \underline{\quad} & , & \underline{\quad} & , & -۷ \end{array}$$

۷. گزینه ۲ در دنباله حسابی $۷۲۸, ۷۲۰, ۷۱۲, \dots$ جمله عمومی را می‌نویسیم:

$$a_n = a_1 + (n - 1)d$$

$$a_1 = ۷۲۸, d = a_۲ - a_1 = ۷۲۰ - ۷۲۸ = -۸$$

$$\Rightarrow a_n = 728 + (n - 1)(-8) = 728 - 8n + 8 = 736 - 8n$$

برای این که بدانیم چندمین جمله برابر صفر است، جمله عمومی دنباله را مساوی صفر قرار داده و معادله را حل می‌کنیم تا n به دست آید:

$$a_n = 736 - 8n = 0 \Rightarrow 736 = 8n \Rightarrow n = \frac{736}{8} = 92$$

بنابراین جمله نود و دوم برابر صفر است: $a_{92} = 0$

۸. گزینه ۱ در دنباله حسابی روبه‌رو مقدار جمله اول و اختلاف مشترک را به دست می‌آوریم:

$$3, 10, 17, \dots \quad a_1 = 3 \quad d - a_2 - a_1 = 10 - 3 = 7$$

بنابراین جمله عمومی دنباله برابر است با:

$$a_n = a_1 + (n - 1)d$$

$$\Rightarrow a_n = 3 + (n - 1)(7) = 3 + 7n - 7 = 7n - 4$$

برای به دست آوردن چندمین جمله که برابر ۱۰۸ است، جمله عمومی را مساوی ۱۰۸ قرار داده و معادله را حل می‌کنیم تا n به دست آید:

$$a_n = 7n - 4 = 108 \Rightarrow 7n = 108 + 4 \Rightarrow 7n = 112 \Rightarrow n = \frac{112}{7} = 16$$

۹. گزینه ۴ ابتدا جملات هفتم و پنجم را می‌یابیم:

$$a_n = \frac{n+1}{n^2-3} \xrightarrow{n=7} a_7 = \frac{7+1}{7^2-3} = \frac{8}{46} = \frac{4}{23}$$

$$\xrightarrow{n=5} a_5 = \frac{5+1}{5^2-3} = \frac{6}{22} = \frac{3}{11}$$

حال نسبت این دو جمله را می‌یابیم:

$$\frac{a_7}{a_5} = \frac{\frac{4}{23}}{\frac{3}{11}} = \frac{4 \times 11}{3 \times 23} = \frac{44}{69}$$

۱۰. گزینه ۲ با توجه به صورت سؤال شماره سه جمله متوالی را n و $n+1$ در نظر می‌گیریم:

$$a_n = 3n - 4 \Rightarrow \begin{cases} a_{n+1} = 3(n+1) - 4 = 3n - 1 \\ a_n = 3n - 4 \\ a_{n-1} = 3(n-1) - 4 = 3n - 7 \end{cases}$$

$$\Rightarrow 3n - 1 + 3n - 4 + 3n - 7 = 69 \Rightarrow 9n - 12 = 69$$

$$\Rightarrow 9n = 81 \Rightarrow n = 9$$

بنابراین شماره جمله وسط برابر $n = 9$ است.

ابتدا چند جمله از دنباله را می‌نویسیم گزینه ۴ . ۱۱

$$\xrightarrow{x=1} a_1 = \frac{5}{2} \times 1 + 3 = \frac{11}{2}$$

$$\xrightarrow{x=2} a_2 = \frac{5}{2} \times 2 + 3 = 8$$

چون جملات از قانون خطی پیروی می‌کنند، پس می‌توان نتیجه گرفت:

$$= \frac{5}{2} \text{ شیب}$$

$$\Rightarrow a_{n+1} = a_n + \frac{5}{2}, \quad a_1 = \frac{11}{2}$$

۱۲. گزینه ۲ با توجه به رابطه داده شده برای S_n داریم:

$$a_{10} = S_{10} - S_9 \Rightarrow a_{10} = (3 \times 10^2 + \frac{10}{2}) - (3 \times 9^2 + \frac{9}{2})$$

$$\Rightarrow a_{10} = 300 + \frac{10}{2} - 243 - \frac{9}{2} = 57,5$$

۱۳. گزینه ۲ چون گفته تا پایان هفته اول ۳۰۰ واحد کالا تولید می‌کند، پس a_1 همان ۳۰۰ و چون هر هفته ۴۵ واحد کالا اضافه می‌کند، $d = 45$ است.

$$S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d) \xrightarrow{a_1=300, d=45} S_{18} = \frac{18}{2}[2(300) + (18-1)(45)] \Rightarrow S_{18} = 9 \times (600 + 765) = 9 \times (1365) = 12285$$

۱۴. گزینه ۱

اگر c و b و a سه جمله متوالی از یک دنباله حسابی باشند، آن‌گاه $2b = a + c$ است. در نتیجه:

$$2(m+8) = 2m-1 + \frac{m}{3} \Rightarrow 2m+16 = 2m-1 + \frac{m}{3} \Rightarrow 16 = -1 + \frac{m}{3} \xrightarrow{\times 3} m-3 = 48 \Rightarrow m = 51 \xrightarrow{\text{در جملات دنباله قرار می‌دهیم}}$$

$$101, 59, 17 \Rightarrow d = -42 \Rightarrow a_{n+1} = a_n - 42$$

۱۵. گزینه ۲ جمله m ام و جمله $(n+1)$ ام را محاسبه کرده و سپس، n را به دست می‌آوریم:

$$\left. \begin{aligned} a_n &= 2n + 3 \\ a_{n+1} &= 2(n+1) + 3 = 2n + 2 + 3 = 2n + 5 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \begin{array}{ccc} \underbrace{(2n+3)}_{2n+3=11 \Rightarrow 2n=11-3} & \underbrace{(2n+5)}_{2n+5=13} & = \underbrace{143}_{11 \times 13} \\ & 2n=8 \Rightarrow n=4 & \end{array}$$

پس چون n برابر ۴ شده است؛ جمله ۴ و ۵ام حاصل ضربشان ۱۴۳ می‌شود و جمله ۶ام خواسته شده است.

$$a_6 = 2 \times 6 + 3 = 15$$

۱۶. گزینه ۱ باید $n(A)$ و $n(S)$ را به کمک فرمول جمله عمومی دنباله حسابی بیایم و در فرمول $P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$ قرار دهیم.

$$10, 12, 14, \dots, 98$$

$$a_n = a_1 + (n-1)d = 2n + 8 = 98 \Rightarrow n = 45$$

کل اعداد ۴۵ تا است، که برابر تعداد اعضای فضای نمونه است.

$$12, 18, \dots, a_n = a_1 + (n-1)d$$

تعداد اعضای پیشامد برابر ۱۵ تا است.

$$\Rightarrow a_n = 12 + 6n - 6 = 6n + 6 = 96 \Rightarrow n = 15$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{15}{45} = \frac{1}{3}$$

۱۷. گزینه ۲ ابتدا جمله‌های داده شده را با توجه به فرمول $a_n = a_1 + (n-1)d$ و d می‌نویسیم:

$$a_n = a_1 + (n-1)d \Rightarrow \begin{cases} a_1 + d = 10 \\ a_1 + 15d = 24 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -a - d = -10 \\ a_1 + 15d = 23 \end{cases} \Rightarrow 14d = 14 \Rightarrow d = 1 \Rightarrow a_1 = 9$$

$$\Rightarrow a_9 = 9 + 8 \times 1 = 17$$

$$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n) \Rightarrow S_9 = (3x \text{ جمله اول است}) = \frac{9}{2} \times 26 = 9 \times 13 = 117$$

۱۸. گزینه ۳ بنابر اطلاعات سؤال داریم:

$$a_7 + a_8 + a_{13} = 75$$

از طرفی می‌دانیم:

$$a_n = a_1 + (n-1)d$$

در نتیجه:

$$(a_1 + 2d) + (a_1 + 4d) + (a_1 + 12d) = 75 \Rightarrow 3a_1 + 18d = 75 \xrightarrow{\div 3} a_1 + 6d = 25 \xrightarrow{a_7 = a_1 + 6d} a_7 = 25$$

۱۹. گزینه ۴

جملات دنباله عبارت‌اند از:

$$\frac{1}{2}, -\frac{2}{3}, \frac{3}{4}, \dots, -\frac{10}{11}$$

جملات فرد مثبت و جملات زوج منفی هستند. بنابراین ۵ جمله منفی وجود دارد و حاصل ضرب آن‌ها عددی منفی است. از طرفی مخرج کسر اول برابر صورت کسر دوم است و به همین ترتیب تا جمله دهم ادامه دارد. بنابراین حاصل ضرب ۱۰ جمله اول دنباله برابر است با:

$$\frac{1}{2} \times \left(-\frac{2}{3}\right) \times \left(\frac{3}{4}\right) \times \dots \times \left(-\frac{10}{11}\right) = -\frac{1}{11}$$

۲۰. گزینه ۳

$$b_n = \sqrt{n^2 + 21} \xrightarrow{n=10} b_{10} = \sqrt{10^2 + 21} = \sqrt{121} = 11 \quad (1)$$

$$a_{n+1} = 2a_n \Rightarrow \begin{cases} n=1 \Rightarrow a_2 = 2a_1 \xrightarrow{a_1=\sqrt{2}} 2\sqrt{2} \\ n=2 \Rightarrow a_3 = 2a_2 \xrightarrow{a_2=2\sqrt{2}} 2(2\sqrt{2}) = 4\sqrt{2} \end{cases}$$

در نتیجه:

$$\Rightarrow \frac{b_{10}}{a_3} = \frac{11}{4\sqrt{2}}$$

۲۱. گزینه ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

صبا - سبا: جناس (ناهمسان) / هدهد صبا: اضافه تشبیهی (صبا: مشبه؛ هدهد: مشبه به) / اشاره به داستان حضرت سلیمان دارد: تلمیح

۲۲. گزینه ۱ بی‌نوا: ایهام (بی‌صدا / بیچاره / ساز استعاره از دل / ساز، شکسته، خوش‌آهنگ، نوا= مراعات‌نظیر

۲۳. گزینه ۱ این عبارت آرایه اغراق ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲، سموم نوعی باد گرم و مهلك است که در عبارت گفته شده (سموم سرد) پس پارادوکس داریم.

گزینه ۳: گل شعر: تشبیه شعر به گل / سموم عقل: اضافه تشبیهی

گزینه ۴: گل و باغ و معطر: تناسب

۲۴. گزینه ۲ د: گروه لف‌ها: دیر و حرم، نشرها: کفر و دین (مرتب)

ج: اشاره به داستان حضرت سلیمان

ب: جناس: آستین و آستان

الف: اغراق در شدت اشک

۲۵. گزینه ۴ در بیت گزینه‌ی «۴»: کلمه‌ی «قلب» ایهام دارد: ۱- دل ۲- میان سپاه، «کمین» و «کمان» نیز جناس ناقص اختلافی دارند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: «دانی» و «داند» اشتقاق دارند اما ایهام تناسب در بیت وجود ندارد.

گزینه‌ی «۲»: «رسن زلف» و «چاه زنخدان» تشبیه هستند اما تلمیح در بیت دیده نمی‌شود.

گزینه‌ی «۳»: کلمه‌ی «ایمان» تکرار دارد ولی تناقض در این بیت وجود ندارد.

۲۶. گزینه ۴ «چراغ افروختن از باد» تناقض دارد. بیت جناس تام ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: «پهلوی زدن» کنایه از «برابری کردن» و «دست بردن» کنایه از «پیشی گرفتن» است. بیت به داستان حضرت موسی (ع) و سامری تلمیح دارد.

گزینه‌ی ۲: «نرگس» استعاره از چشم است. «مردم» ایهام دارد: ۱- انسان‌ها، ۲- مردمک چشم.

گزینه‌ی ۳: «غبار غم» تشبیه و «غزل آموختن از بلبل» تشخیص است.

۲۷. گزینه ۴ بیت «الف»، اثر کردن آه در سنگ، «اغراق» دارد.

بیت «ب»: شاعر علتی ادبی برای خاموش کردن شمع می‌آورد و این «حسن تعلیل» است.

بیت «ج»: واژه‌ی «زال» ایهام تناسب دارد: ۱. به معنای پدر رستم که این معنا مورد نظر نیست و با واژه‌ی «رستم» تناسب دارد. ۲. به معنای پیرزن

جام و می چو صبح و شفق

↓ ↓ ↓ ↓

لف ۱ لف ۲ نشر ۱ نشر ۲

۲۸. گزینه ۴ در این بیت شاعر به آتش، ویژگی‌های انسانی بخشیده است.

توجه «شراب وصل» در این بیت یک تشبیه بلیغ اضافی است که وصل به شراب تشبیه شده است.

۲۹. گزینه ۲ حسن تعلیل ندارد: دلیل ذکر شده واقعی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ایهام ← آبروی: ۱- اعتبار ۲- اشک / استعاره: نرگس استعاره از چشم

گزینه «۳»: تلمیح ← داستان حضرت آدم / تشبیه: گندم‌گون

گزینه «۴»: تشبیه ← عشق تو همانند حوض کوثر است. / جناس: هر و در

۳۰. گزینه ۲ شاعر، علت کوچک بودن ستاره از دیدگاه ممدوحش را بلندی مقام و بالا بودن رتبه او می‌داند. / بیت، استعاره ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سجع: عدم، صنم، محتشم / «صنم» مجاز از زیبارو (به علاقه شباهت)

گزینه «۳»: لف و نشر مشوش دارد. چشم (لف ۱)، زلف (لف ۲)، مشک (نشر ۲)، لؤلؤ (نشر ۱) / چشم و زلف تناسب دارند.

گزینه «۴»: تلمیح به داستان سلطان محمود و غلامش، ایاز / «محمود» ایهام تناسب دارد: ۱. نیکو ۲. در معنی سلطان محمود که با ایاز تناسب دارد.

۳۱. گزینه ۲ در گزینه ۱ شاعر در کوچکی دهان و باریکی کمر محبوب اغراق کرده است.

در گزینه ۲ اغراقی صورت نگرفته است.

مفهوم بیت: حافظ کیست که بدون صدای رود (ایهام دارد: ۱- رودخانه ۲- آلت موسیقی) باده ننوشد. چرا عاشق بیچاره باید این همه اندوه را تحمل کند. در گزینه ۳ و ۴ شاعر در شدت گریه خود

اغراق کرده است.

۳۲. گزینه ۱ واژه مهر ایهام دارد: ۱- محبت ۲- خورشید

۳۳. گزینه ۱ جناس تام ← پرده (اصطلاح موسیقی)، پرده (حجاب)

ایهام تناسب ← «در پرده نبودن» (۱) بی حجاب و حفاظ شدن / (۲) خارج شدن آهنگ مقام موسیقی (با «مطرب» ایهام تناسب دارد).

کنایه ← در پرده نبودن: بی حجاب و رسوا بودن

۳۴. گزینه ۳ «برگ» ایهام تناسب دارد: ۱- بخشی از گیاه، ۲- آهنگ، که در این معنا با کلمات «نوا»، «پرده» و «آهنگ» تناسب دارد.

۳۵. گزینه ۱ لف و نشر: ۱: لعل، ۲: چشم، نشر ۱: تبسم، لف ۲: نظاره، نشر / استعاره: «لعل» استعاره از لب است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: مراعات نظیر: تاب، گیسو، پیچ / فاقد ایهام

گزینه «۳»: فاقد تشبیه / تضاد: پیاده، سواره

گزینه «۴»: اغراق: بزرگ‌نمایی در شکوه و زیبایی چشمان معشوق / فاقد جناس

۳۶. گزینه ۳ «مدام» در این بیت ایهام تناسب دارد. معنای نزدیک آن «پیوسته یا دائماً» که کاربرد داشته و معنای دور آن «شراب» است که کاربرد ندارد ولی با «میخانه» تناسب دارد.

۳۷. گزینه ۲ جناس تام در بیت «ب»؛ «روی» اولی به معنای به این روی و به این دلیل و «روی» دوم به معنای صورت است. لف و نشر: در بیت «ج» ایمان و کفر و رخسار و زلف، لف و نشر مرتب ایجاد کرده‌اند.

تشبیه: روضه رضوان اضافه تشبیهی است.

ایهام تناسب: بیت «د» بوی اول دارای معنای امید و آرزو است که موردنظر شاعر است و در معنای رایحه با گل، باغ و گلستان تناسب دارد اما موردنظر شاعر نیست.

۳۸. گزینه ۱ بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: «ایهام تناسب ندارد.

گزینه ۲: «ماه در معنای استعاره «محبوب و معشوق» به کار رفته و در معنی سی روز با هفته و سال تناسب دارد.

گزینه ۳: «چنگ در معنی ساز به کار رفته و در معنی پنجه با سر تناسب دارد.

گزینه ۴: «مهر در معنی محبت به کار رفته و در معنی خورشید با ماه تناسب دارد.

۳۹. گزینه ۴

شاعر در این بیت، خود را به فرهاد و معشوقش را به شیرین مانند کرده است. در این بیت، ایهام تناسب وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «تار» ایهام تناسب دارد: ۱. تیره (معنای موردنظر) / ۲. نوعی ساز (با چنگ و رباب تناسب دارد).

گزینه ۲: «شام» ایهام تناسب دارد: ۱. تیره (معنای موردنظر) / ۲. نام منطقه‌ای (با مصر تناسب دارد).

گزینه ۳: «شاه» ایهام تناسب دارد: ۱. پادشاه (معنای موردنظر) / ۲. یکی از مهره‌های بازی شطرنج (با پیل و پیاده تناسب دارد).

۴۰. گزینه ۲ الف) قلب ← سکه قلبی که با نقد و عیار در ارتباط است ← ایهام تناسب

ب) دستان: ۱. دست‌ها ۲. حيله ← ایهام

د) بهشت (رها کرد) که با دارالسلام تناسب دارد ← ایهام تناسب

۴۱. گزینه ۳ لحن و وزن بیت گزینه ۳، حالت غم و اندوه را منتقل می‌کند.

ابیات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» وزنی ضربی دارند و تکرار منظم موسیقی و لحن ابیات، حالت شادی و نشاط درونی را به خواننده منتقل می‌کند.

۴۲. گزینه ۴ خط عروضی بیت و مشاهده حذف همزه:

گذر آرد نه من گاه گاه هز اشتباهین جا

فدای اشتباهی کا رد و را گاه گاه هین جا

همزه آغاز واژه‌های «از»، «این» در مصرع اول و همزه آغاز «آرد»، «او» و «این» در مصرع دوم حذف می‌شود.

همزه آغاز «آرد» و «اشتباه» در مصرع اول و «اشتباه» در مصرع دوم حذف نمی‌شود.

۴۳. گزینه ۱ در مصرع دوم گزینه یک: «سو» یک هجای بلند است که به کوتاه تبدیل می‌شود.

سو ی به را	م این جا وی	د خو نا شام
$\begin{array}{c} \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \text{—} \text{—} \\ \text{—} \end{array}$	$\text{—} \text{—} \text{—} U$	$\text{—} \text{—} \text{—} U$
مفاعیلن	مفاعیلن	مفاعیلن

۴۴. گزینه ۱ در گزینه «۱» «بود» ردیف و «میمون» و «مجنون» واژگان قافیه‌اند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «خندان - خندان / گذری - خبری

گزینه ۳: «بی‌باک - افلاک / آفتاب - مهتاب

گزینه ۴: «پلید - رهید / شهر - دهر

۴۵. گزینه ۴ رکن پایانی بیت گزینه ۴ دارای ابدال است، یعنی در «صبح نبود» و «دراز آرد» به شکل زیر:

خ	ن	بود
U	U	—
زا	—	رد
—	—	—

ابدال ←

۴۶. گزینه ۴ واژه‌های «افکار و خار» حروف الحاقی ندارد و «ار» حروف اصلی قافیه هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «جان و داستان» + مَ الحاقی است.

گزینه ۲: «آرزومند و خداوند» + ی الحاقی است.

گزینه ۳: «پنداشت و داشت» + مَ الحاقی است.

۴۷. گزینه ۲

در بیت گزینه ۲، واژه‌های «برم، سرم» قافیه هستند و بیت فقط دارای یک قافیه پایانی است و واژه‌های «ای دوست دست گیر» ردیف است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱، واژه‌های «در گلیم / یکسر گلیم» هر دو قافیه هستند و واژه‌های «گلیم» جناس تام و قافیه هستند نه ردیف.

گزینه ۳، واژه‌های «بر بناگوش / در آغوش» هر دو قافیه هستند.

گزینه ۴، واژه‌های «بسیار یار / پیکار کار» هر دو قافیه هستند.

۴۸. گزینه ۱ الف) ذاتش - صفاتش ← ش ← حروف الحاقی / ات ← حروف قافیه (قاعده ۲)

ب) جو - درو ← و ← حروف قافیه (قاعده ۲)

ه) زندهام - پراکندهام ← آم ← حروف الحاقی / ـ ← حروف قافیه (قاعده ۲)

قافیه سایر ابیات:

ج) گیسو - موا ← (حرف اصلی) ← قاعده (۱)

د) جدایی - آشنایی ← یی (حروف الحاقی) / ا ← قاعده (۱)

۴۹. گزینه ۱ رو (چهره) و رو (جهت) قافیه نخست بیت مطابق قاعده (۱) هستند. بیت ذوقافیتین است و قافیه دوم آن مطابق قاعده (۲). قافیه اصلی قافیه نخست است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲، دشمنی و منی: قاعده ۲ / «ی» الحاقی است.

گزینه ۳، کار و زنار: قاعده ۲ / «ها» الحاقی است.

گزینه ۴، گفتار و انکار: قاعده ۲ / «او» ردیف است.

۵۰. گزینه ۳ تشریح ابیات:

گزینه ۱: کیشم و نیشم و خویشم، قاعده ۲ (رد گزینه ۱)

گزینه ۲: جا و مأوا، قاعده ۱ فاقد تبصره (رد گزینه ۲)

گزینه ۳: بی‌نواپی و آشنایی و بلایی، قاعده ۱ حرف قافیه «ای»، الحاقی و بیت دارای تبصره قافیه است.

گزینه ۴: کنارم و خارم و لاله‌زارم قاعده ۲ (رد گزینه ۴)

۵۱. گزینه ۴ در دوران رنسانس روش معرفتی قرون وسطی مورد تردید قرار گرفت و به بحران معنوی تبدیل گردید.

۵۲. گزینه ۱ از نظر برخی جامعه‌شناسان آخرین عرصه حضور دین، قلمرو فرهنگ عمومی است و گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی منجر به انواع بازسازی‌شده ادیان و عرفان‌های شرقی شد.

۵۳. گزینه ۱ مهاجرت، حاشیه‌نشینی، بیکاری و فقر و اختلافات سیاسی، منطقه‌ای و فرماندهی‌های از پیامدهای بحران زیست‌محیطی است، که ابتدا در حوزه رابطه انسان و طبیعت بوده ولی به تدریج به روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر نیز سرایت کرد و به آسیب‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی همچون موارد مذکور منجر شد.

۵۴. گزینه ۲ برخی از جنبش‌های اجتماعی در ارتباط با محیط زیست، بحران زیست محیطی را ناشی از فرهنگ مدرن جامعه غربی می‌دانند.

دیدگاه انسان مدرن به عالم طبیعت:

۱ - انسان مدرن به دلیل نگاه دنیوی و سکولار خود، نگاه دینی و معنوی به طبیعت را کودکانه می‌پندارد.

۲ - تصرف در طبیعت را تنها با فنون و روش‌های تجربی انجام می‌دهد.

۵۵. گزینه ۱ جامعه‌شناسی تبیینی و تفسیری علم را به معنای حسی و تجربی محدود می‌دانند.

جامعه‌شناسی انتقادی علم را به معنای حسی و تجربی محدود نمی‌داند و سعی دارد از محدودیت‌های علم تجربی رها شود. جامعه‌شناسی تبیینی و تفسیری نمی‌توانستند ارزش‌ها را ارزیابی کنند زیرا ارزش‌ها از پدیده‌های حسی و تجربی فراترند.

۵۶. گزینه ۲ تشریح عبارت‌های نادرست:

ابتدا چالش‌های اقتصادی، سیاسی، نظامی و ... رخ می‌دهند و سپس چالش‌ها و بحران‌های معرفتی و معنوی، اخلاقی، عاطفی و ... ظاهر می‌شوند.

علت چالش‌های جهان غرب، درونی است. به همین دلیل فرهنگ غرب نمی‌تواند آن را به دیگران نسبت دهد.

۵۷. گزینه ۳ - در فرهنگ قرون وسطی، کتاب مقدس و شهود آباء کلیسا معتبرترین راه شناخت جهان بود و شناخت از راه عقل و تجربه نادیده گرفته می‌شد. در دوران رنسانس، این روش معرفتی مورد تردید قرار گرفت و به تدریج به بحران معرفتی انجامید. جهان غرب برای برون‌رفت از این بحران، وحی و شهود را در شناخت علمی نادیده گرفت و به شناخت از راه عقل و تجربه بسنده کرد.

- آسیب‌های مربوط به فقر و غنا همواره متوجه قشرهای فقیر و ضعیف جامعه است، ولی آسیب‌های مربوط به بحران اقتصادی تمامی جامعه را دربرمی‌گیرد.

- بحران زیست‌محیطی و چالش مربوط به آن ابتدا بر مدار رابطه انسان با طبیعت قرار داشت، ولی به تدریج به حوزه‌های مختلف روابط انسانی و اجتماعی نیز منتقل شد. برخی این بحران را ناشی از فرهنگ مدرن جامعه غربی دانسته و انتقادات خود را متوجه بسترهای معرفتی این فرهنگ کرده‌اند و برخی دیگر بازگشت به رویکردهای معنوی به طبیعت را راه گریز از بحران می‌دانند.

۵۸. گزینه ۳ - جامعه‌شناسی تبیینی: مطالعه پدیده طلاق به منظور پیش‌بینی روند و چگونگی کنترل آن در جامعه

- جامعه‌شناسی تفسیری: ورود به جمع کسانی که طلاق گرفته‌اند و تلاش در جهت فهم عقاید و رفتارهای آنها

- جامعه‌شناسی انتقادی: فهم پدیده طلاق و داوری درباره ارزش‌ها و رفتارهای آن

۵۹. گزینه ۳ بسیاری از فرهنگ‌ها و جوامع، تفاوت‌های اسمی و نابرابری‌های طبیعی را بهانه‌ای برای نابرابری‌های اجتماعی قرار داده‌اند. مثلاً به دلیل تفاوت میان دو جنس یا نژادهای مختلف، میان آن‌ها نابرابری‌های اجتماعی ایجاد کرده‌اند.

۶۰. گزینه ۳ - رونق گرفتن بازار معنویت‌های کاذب و دروغین ← گریز و رویگردانی از سکولاریسم در جوامع غربی

- دست برداشتن علم تجربی از داوری ارزشی ← مشخص شدن محدودیت‌های علم تجربی در اوایل قرن بیستم

- تداوم باورهای دینی و معنوی در زندگی انسان ← نیاز فطری آدمی به حقایق قدسی و ماورای طبیعی

۶۱. گزینه ۱ تفاوت در رنگ پوست: اسمی

تفاوت در قد و هوش: طبیعی و رتبه‌ای

نابرابری تحصیلات: اجتماعی و رتبه‌ای

تفاوت در موقعیت اجتماعی: اجتماعی و رتبه‌ای

۶۲. گزینه ۳ طرفداران قشربندی اجتماعی با طبیعی دانستن قشربندی اجتماعی نقش انسان‌ها و جوامع در پدید آمدن و ادامه یافتن آن را نادیده می‌گیرند. رویکرد دوم مخالف با قشربندی اجتماعی است و در این رویکرد با حذف مالکیت خصوصی انگیزه رقابت افراد از بین می‌رود و شایستگی افراد کوشا و توانمند نادیده گرفته می‌شود.
۶۳. گزینه ۴ جامعه‌شناسان انتقادی همانند جامعه‌شناسان تفسیری بر توانایی و خلأیت افراد در ساختن جهان اجتماعی تأکید می‌کنند تفاوت‌های اسمی و نابرابری‌های طبیعی در صورتی که به نابرابری‌های اجتماعی منجر شوند، مورد توجه جامعه‌شناسان قرار می‌گیرند. برخی تفاوت‌ها، تفاوت‌های اسمی نامیده می‌شوند و نمی‌توان افراد را بر اساس این تفاوت‌ها، رتبه‌بندی کرد؛ مانند تفاوت در زبان، لهجه و رنگ پوست.
۶۴. گزینه ۳ بررسی موارد نادرست:
ب: در نظام آپارتاید، تفکیک نژادی در اماکن عمومی، ایستگاه‌ها، ورزشگاه‌ها، بیمارستان‌ها، مدارس و ... اجرا می‌شد.
ج: جامعه‌شناسان در مطالعه نابرابری‌های اجتماعی، به قشربندی اجتماعی در جوامع توجه دارند.
۶۵. گزینه ۱ تشریح موارد نادرست:
– چالش فقر و غنا چالشی همیشگی است، ولی بحران اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است.
– سرمایه‌داران با وجود آسیب‌هایی که از بحران اقتصادی می‌بینند، با استفاده از ابزارهایی که دارند، فشارهای ناشی از آن را به اقشار ضعیف و تولیدکنندگان خرد انتقال می‌دهند.
۶۶. گزینه ۴ فعالیت‌هایی همانند حل مسئله، تصمیم‌گیری، قضاوت کردن و ... را تفکر می‌گویند.
۶۷. گزینه ۳ مسئله عبارت است از: «عدم دستیابی فوری به یک هدف مشخص به دلیل موانع مشخص با توجه به امکانات و توانمندی‌های محدود».
۶۸. گزینه ۳ زمانی احساس می‌کنیم مسئله‌ای در ذهن ما شکل گرفته که بدانیم هدف چیست. عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیر منطقی می‌شود.
وقتی هدف روشن نباشد، درک از مسئله ناقص خواهد بود.
یکی از دلایل این که برخی از افراد راه‌حل مسئله را نمی‌دانند این است که هدف را به صراحت تعریف نکرده‌اند.
۶۹. گزینه ۱ ب) ارزیابی راه‌حل باعث می‌شود تا ملاک روشنی برای فهم موقعیت داشته باشیم. پ) اثر تجربه گذشته همیشه آسان کردن راه‌حل نیست.
۷۰. گزینه ۱ هر چقدر شهروندان از مهارت‌های حل مسئله آگاه‌تر باشند، احتمال استفاده از روش‌های تهاجمی و پرخاشگری کمتر خواهد شد. ناکامی باعث پرخاشگری می‌شود. ناتوانی در حل مسئله فرد را از رسیدن به اهداف مورد نظر باز می‌دارد. افرادی که مدام در حالت فشار روانی قرار دارند، روش‌های کارآمد حل مسئله را نمی‌دانند.
۷۱. گزینه ۳ روش‌های تحلیلی حل مسئله مبتنی بر محاسبات ذهنی، قواعد منطقی و نیازسنجی واقعی است و مورد قبول همگان و ضامن دستیابی به راه‌حل مسئله می‌باشد. در مثال‌های «الف» و «د»، افراد پس از نیازسنجی واقعی و با روش منطقی اقدام به حل مسئله نموده‌اند. در مثال «ب» و «ج»، از روش‌هایی استفاده شده است که به دلیل اتکای این روش‌ها به احساسات و سلايق شخصی، به روش‌های اکتشافی یا شهودی معروف‌اند.
۷۲. گزینه ۴ دو مسئله نخست به دلیل اینکه موقعیت اولیه و فهرست راهبردها در آن مشخص است، جزء مسئله‌های خوب تعریف‌شده می‌باشند، اما دو مورد بعدی در زمره مسئله‌های بد تعریف‌شده، محسوب می‌شوند. از این جهت که با ابهام‌های زیادی همراه هستند و موقعیت اولیه و راهبردهای مشخص ندارند.
۷۳. گزینه ۳ – اگر قرار باشد در آینده نزدیک در آزمون مهمی شرکت کنید، شناخت میزان دانش فعلی‌تان به شما کمک می‌کند تا موانع احتمالی را به‌خوبی بشناسید و راه‌حل‌های بهتری ارائه دهید. (در مسئله موقعیت فعلی یا مبدأ باید مشخص شود).
- عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها باعث استفاده از راه‌حل‌های غیرمنطقی می‌شود. به همین دلیل است که حل تمرین ریاضی برای ریاضی‌دان آسان است؛ اما برای دیگران مسئله است. (در مسئله، توانمندی‌های ما محدود است).
۷۴. گزینه ۳ در مسائل خوب تعریف شده اگرچه قدری پیچیدگی وجود دارد اما موقعیت اولیه و اقدامات احتمالی آن مشخص است و قوانین کاملاً استاندارد هم وجود دارد. در بررسی مسئله سوالات ریاضی هدف یادگرفتن و کسب نمره نیست است و اینکه اگر مراحل را به درستی طی کنیم به هدف مورد نظر خود می‌رسیم.
۷۵. گزینه ۲ الف) در جریان حل یک مسئله هرچه جدی‌تر باشیم، احتمال انتخاب راه‌حل بهتر، بیشتر است.
ب) به دلیل وجود موانع مشخص و با توجه به امکانات و توانمندی‌های محدود امکان دستیابی فوری به هدف مشخص نیست.
ج) زمانی احساس مسئله می‌کنیم که بدانیم هدف چیست.
۷۶. گزینه ۴ احاطه بازیکن‌ها به جایگاه اولیه مهره‌ها ← شناسایی موقعیت اولیه
فراهم کردن شرایط برای مات کردن ← فهرست اقدامات یا راهبردهای در دسترس
مات کردن ← تعریف دقیق هدف
۷۷. گزینه ۲ خانم عیاری ابتدا موقعیت فعلی خود را بررسی کرده، سپس سه مورد از اقدامات راهبردی را برشمرده است. باتوجه به شرایط فعلی او تضمین می‌کند که نمی‌تواند در آزمون شرکت کند، اما هدف او به‌طور دقیق تعریف نشده است و او قصد اصلی خود را نمی‌داند.
۷۸. گزینه ۲ رد عبارت اول: علت احساس عاطفی مثبت‌تر، دانش و تجربه بیشتر در حل مسئله است اما تنها دلیل آن نیست.
رد عبارت دوم: همه افرادی که «مدام» در حالت فشار روانی قرار می‌گیرند، راه‌حل‌های درست حل مسئله را نمی‌دانند.
۷۹. گزینه ۱ درروش بارش مغزی بعد از این که مسئله تعریف شد، سعی می‌شود راه‌حل‌های مختلف ارائه شود، سپس معیارهایی برای داوری درباره هر راه‌حل ارائه می‌شود. درنهایت با استفاده از این معیارها بهترین راه‌حل ارائه می‌شود.
۸۰. گزینه ۱ گزاره اول:
میزان انحراف و راه‌حل‌های غیرمعمول را معادل با راه‌حل‌های غیرمنطقی در نظر بگیرید که از عدم شناسایی دقیق توانمندی‌ها ناشی می‌شوند.
گزاره دوم:
فرایند و جریان تحت کنترل بودن مسئله، نشان می‌دهد که فردی که در حال حل مسئله است به آنچه انجام می‌دهد آگاهی کامل دارد.

۸۱. گزینه ۲ زیرا «المؤمنون» مرفوع است و اگر مستثنی‌منه وجود داشت قطعاً باید مستثنی، منصوب می‌شد.

در گزینه های دیگر به ترتیب (۱) عَمَلٌ (۲) تمارین (۴) الطَّلَاب، مستثنی‌منه هستند.

۸۲. گزینه ۳ ترجمهٔ گزینهٔ صحیح: پسر من شبیه پدر بزرگش است و با من خیلی فرق دارد. (شِبْه (شبهه) است) ≠ يَخْتَلِفُ (اختلاف دارد)) بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: اما کتاب مفید پس آن کتابی است که شناخت در زندگی و قدرت در فهمیدن و عمل کردن را زیاد می‌کند.

گزینهٔ «۲»: او در سال‌های گذشته در تجارت خسارت دید و قطعاً بسیار متضرر شده است.

گزینهٔ «۴»: این مردم خیر مدرسه‌های متعددی ساخته‌اند پس آنان آنها را به هدف فرهنگ‌سازی برای دانش‌آموزان ایجاد کردند. در سه جملهٔ دیگر تضاد وجود ندارد.

۸۳. گزینه ۱ ترجمه عبارت: چشمی که از محارم بر هم نهاده شد و چشمی که از پروای خدا لبریز شده است، روز قیامت گریه نمی‌کنند.

۸۴. گزینه ۱ (الأخ) برادر ← (الإخوة، الإخوان) برادران

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۲»: شَجَر ← أشجار (درختان)

گزینهٔ «۳»: الثمرة ← الثمار (میوه‌ها)

گزینهٔ «۴»: الفسيلة ← الفسائل (نهال‌ها)

۸۵. گزینه ۳ در گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴ به مفهوم «دورویی» و «عدم هماهنگی ظاهر و باطن» اشاره شده است؛ در حالی که در گزینهٔ «۳» چنین مفهومی وجود ندارد. ترجمهٔ گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: شمار را راضی می‌کنند و دل‌هایشان ابا دارد.

گزینهٔ «۲»: به زبان (دهان) خود چیزی می‌گویند که در دل‌هایشان نیست.

گزینهٔ «۳»: و در دل‌هایشان ترس افکند.

گزینهٔ «۴»: و هنگامی که کسانی را که ایمان آورده‌اند، ملاقات می‌کنند، می‌گویند: ایمان آوردیم.

۸۶. گزینه ۴ «أقيم» بر پای می‌دارم / «أوتي» می‌پردازم / «لأهّن» : سست نمی‌شوم / «شاکرة» : (حال) با سپاسگزاری / «لربّي العظيم» : از پروردگار بزرگم در گزینهٔ «۱»: «فكر نمی‌کنم، پیکرم – بزرگی»، در گزینهٔ «۲»: «بدون تردید – وارد کرده‌ایم – بخر» و در گزینهٔ «۳»: «با تشویق – بازیکنان، نادرست است.

۸۷. گزینه ۲ «كيف» چگونه، چطور / «نیأس» ناامید می‌شویم / «و نحن عالمون» : (حال از نوع جملهٔ اسمیه) در حالی که (ما) آگاهیم / «بأن» : به این که / «ما» : آن‌چه، چیزی که / «يظهر» : به نظر می‌رسد (به نظر می‌آید) / «طويلاً» : طولانی / «قصير» : کوتاه / «الشعوب» : ملت‌ها / «الأمم» : امت‌ها

۸۸. گزینه ۱ نکته: گاهی در صورت سؤال بیش از یک مورد طلب می‌شود. برای مثال در این سؤال دو موضوع مورد توجه است:

۱ – تشخیص مستثنی ۲ – جمله‌ای که مستثنی را توصیف می‌کند. (جملهٔ وصفیه)

بنابراین ابتدا باید مستثنی را تشخیص دهید و سپس دقت کنید که در کدام گزینه پس از مستثنی جمله‌ای وجود دارد که آن را توصیف می‌کند.

گزینهٔ «۱»: «برنامجا» مستثنی است، زیرا پس از «إلا» ذکر شده و از «كل» در جملهٔ قبل از «إلا» استثناء می‌شود و جملهٔ «يُسَاعِدُنِي...» که پس از «برنامجا» ذکر شده نیز آن را توصیف می‌کند. (جملهٔ وصفیه) (یادآوری: جمله‌ای که بعد از یک اسم نکره بیاید و به همراه «که» پس از اسم نکره ترجمه شده، جملهٔ توصیفی برای آن اسم نکره محسوب می‌شود).

در سایر گزینه‌ها، بعد از مستثنی، جمله‌ای که آن را توصیف کند دیده نمی‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۲»: «في التفاح» مستثنی است که بعد از آن جمله‌ای نیامده.

گزینهٔ «۳»: «محرونة» حال است و حالت «الشاعرة» را بیان می‌کند

گزینهٔ «۴»: «الكلان» صفت «الرجل» است نه «هذا» و ضمناً یک کلمه است نه یک جمله (صفت مفرد است)

۸۹. گزینه ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: «مصدره» تکلیم، نادرست است. «مصدره: تَكَلَّمَ» (از باب تَفَعَّل) صحیح است.

گزینهٔ «۳»: «جمع سالم للمؤنث» نادرست است. «جمع مكسر» صحیح است.

گزینهٔ «۴»: «محروور...» نادرست است. «مضاف‌الیه» صحیح است.

۹۰. گزینه ۱ «لما» : وقتی / «كتبت الطيبية» : پزشک نوشت (رد گزینهٔ ۲) / «هذه الأدوية المسكنة» : این داروهای آرام‌بخش / «لأبي» : برای پدرم (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «قالت» : گفت / «لا تتناولها إلا عند الشعور بالألم» : (اسلوب حصر) آن‌ها را فقط هنگام احساس درد بخور (رد سایر گزینه‌ها)

۹۱. گزینه ۳ با توجه به مثبت بودن جمله، نمی‌تواند مفهوم حصر داشته باشد و مستثنی‌منه «أنواع الفواكه» در جمله موجود است. (این بیمار انواع میوه‌ها به‌جز سیب را می‌خورد).

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ «۱»: فقط ماشین خراب را به تعمیرگاه می‌بریم.

گزینهٔ «۲»: مردم فقط چیزی را که از عواقب آشکار کردنش می‌ترسند پنهان می‌کنند.

گزینهٔ «۴»: تندرستی تنها به ذهن سالم بود.

۹۲. گزینه ۲ چون جمله مثبت است، پس قطعاً مستثنی‌منه نیز وجود دارد (كل شيء) و اسلوب استثناء است نه حصر.

سایر گزینه‌ها همگی منفی و بدون مستثنی‌منه (حصر) هستند.

۹۳. گزینه ۲ (أصدقا: مفعول به) و مستثنی منه است. (با دوستانمان درباره مشکلاتمان مشورت می کنیم مگر با نادانان)

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: اسلوب جمله حصر است. (فقط شتر به کشتی صحرا ملقب می شود).

گزینه ۳: «كلّ» اسم و «أَنْ» مستثنی منه است. (دانستم که هر چیزی با اتفاق کم می شود به جز ادب).

گزینه ۴: مستثنی منه محذوف و اسلوب حصر است. (همانا فقط تلاش به دانش آموزان کمک می کند).

۹۴. گزینه ۱ «ندیدم این دانش آموز را (در حالتی) به جز در حالی که کتاب هایش به دستش بود»

یعنی مستثنی منه (در حالتی) حذف شده است (کنیه پیده: جمله حالیه)

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۲: (اجتهاد: نکره + یرشدنا: جمله وصفیه): «در زندگی تلاشی که ما را به سمت کمال راهنمایی می کند به ما سود می رساند».

گزینه ۳: (قراءة: نکره + تساعدم: جمله وصفیه): در صبح فقط خواندنی را انجام دهید که به فهمیدن درس های سختتان کمک تان می کند.

گزینه ۴: این گزینه مستثنی منه دارد (الغالبات): پس اصلاً جزو اسلوب (حصر و اختصاص) نیست، بلکه اسلوب استثناء است.

۹۵. گزینه ۲ مستثنی منه که در نقش فاعل بوده است حذف شده و جمله با نفی آغاز شده است.

ترجمه عبارت: «تنها ترس، ما را وادار به دروغ گفتن می کند».

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «کسی جز منافق به پادشاه ستمگر خوش آمد نگفت» (أحد: مستثنی منه)

گزینه ۳: «از بازار چیزی جز یک پیراهن زنانه نخریدیم» (شیئاً: مستثنی منه)

گزینه ۴: «استاد جز معانی کلمات، چیزی روی تخته نمی نویسد» (شیئاً: مستثنی منه)

۹۶. گزینه ۳ در همه گزینه ها به جز گزینه ۳ «مستثنی منه محذوف شده است».

«هیچ عاملی در موفقیت انسان به جز سعی و تلاش نیست».

۹۷. گزینه ۳ ترجمه گزینه درست: «هنگامی که به اتاقم برگشتم تنها کبوتری نشسته بر میز دیدم».

مفعول به که مستثنی منه در جمله بوده است، حذف شده است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «در مسیر علمی ام هدفی جز بدست آوردن مدرک دکترای ندارم» (غایه: مستثنی منه)

گزینه ۲: «دوستم به من پیشنهاد کرد که این روزها به دلیل قیمت های بالا، چیزی جز مواد غذایی نخرم» (شیئاً: مستثنی منه)

گزینه ۴: «این هفته هیچ کاری جز دیدن پدر بزرگ و مادر بزرگم ندارم» (عل: مستثنی منه)

۹۸. گزینه ۴ يُطْع مجهول است: قطع می شود نه قطع می کند.

۹۹. گزینه ۳ در این عبارت مستثنی منه حذف شده است و اسلوب حصر می باشد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «أحد مستثنی منه و اسلوب استثناء است».

گزینه ۲: «غذاء مستثنی منه و اسلوب استثناء است».

گزینه ۴: «شیئاً مستثنی منه و اسلوب استثناء است».

۱۰۰. گزینه ۳ زمانی إلاً به صورت فقط معنی می شود که قبل إلاً مستثنی منه نیامده باشد. (فقط قوم کافر از رحمت خداوند ناامید می شوند).

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: «أغلب الناس: مستثنی منه

گزینه ۲: «الإنسان: مستثنی منه

گزینه ۴: «شيء: مستثنی منه

۱۰۱. گزینه ۳ کشف منابع نفت، توجه کشورهای استعمارگر و صاحبان صنایع بزرگ را به این منطقه و از جمله در منطقه غرب آسیا به کشور ایران جلب کرد.

۱۰۲. گزینه ۴ سهم ایران ۱۶ درصد از سود خالص سالانه قرارداد داری بود.

۱۰۳. گزینه ۲ شرکت جدیدی به نام شرکت «شرکت نفت پارس و انگلیس» تشکیل شد. این شرکت چاه های زیادی در منطقه مسجد سلیمان حفر کرد و خط لوله ای هم از آنجا تا آبادان کشید.

۱۰۴. گزینه ۳ در سال ۱۳۲۰ ش. متفقین کنترل مستقیم راه های اصلی خلیج فارس به مرزهای شوروی را به دست گرفتند.

۱۰۵. گزینه ۱ محمد مصدق نخست وزیر ایران در سال ۱۳۳۰ بود.

۱۰۶. گزینه ۲ پیروزی قیام ۳۰ تیر موجب تغییر مسیر نهضت ملی شدن نفت شد.

۱۰۷. گزینه ۲ دشمنان خارجی و عوامل داخلی آنان با بهره گیری از تداوم و گسترش اختلاف میان دکتر مصدق و آیت الله کاشانی و یاران و نزدیکان این دو شخصیت ملی و مذهبی، بر تلاش هایشان برای نابودی نهضت و سرنگونی دولت دکتر مصدق افزودند.

۱۰۸. گزینه ۲ پس از پیروزی قیام ۳۰ تیر شرایط تغییر یافت. همکاری و اتحاد رهبران، شخصیت ها، احزاب و گروه های دست اندرکار نهضت بر اثر غلبه روحیه لجاجت، خودمحوری، قدرت طلبی و منفعت جویی های فردی و گروهی به تفرقه و دشمنی تبدیل شد. با گسترش اختلاف ها و نزاع های سیاسی میان شخصیت ها و گروه های ملی و مذهبی، منافع کشور و اهداف نهضت ملی شدن نفت به فراموشی سپرده شد.

۱۰۹. گزینه ۴ فعالیت های انگلیسی ها برای یافتن منابع نفت در مناطق مختلف ایران، با فوران نخستین حلقه چاه نفت در منطقه مسجد سلیمان به نتیجه رسید.

۱۱۰. گزینه ۳ سپهد حاجعلی رزم‌آرا در مقام نخست‌وزیر از سیاست انگلستان جانب‌داری می‌کرد و با ملی شدن صنعت نفت به شدت مخالف بود. پس از اعدام انقلابی رزم‌آرا توسط خلیل طهماسبی یکی از اعضای جمعیت فدائیان اسلام مهم‌ترین مانع بر سر راه ملی شدن صنعت نفت برداشته شد.

۱۱۱. گزینه ۳ در زمان مظفرالدین، امتیاز کشف و استخراج نفت و گاز در سرتاسر ایران به مدت ۶۰ سال به یک سرمایه‌دار انگلیسی به نام ویلیام ناکس داری وگذار شد.

۱۱۲. گزینه ۱ - با وجود آنکه دولت‌های اشغالگر تعهد کرده بود که آذوقه و غله مورد نیاز مردم را نیز تأمین کنند اما کمبود و نگرانی مواد غذایی و به‌ویژه نان در زمان جنگ جهانی دوم، موجب بروز قحطی، بیماری و نابسامانی‌های اقتصادی و اعتراض‌های خیابانی متعددی در شهرهای مختلف کشور از جمله تهران شد.

- محمدرضا شاه پهلوی در ابتدای سلطنتش به‌منظور تحکیم جایگاه خویش، به اقدامات مختلفی دست زد. از جمله هنگام ادای سوگند در مجلس شورای ملی متعهد شد که مطابق قانون اساسی به‌عنوان یک پادشاه مشروطه، فقط سلطنت کند نه حکومت.

۱۱۳. گزینه ۱ نمایندگان مخالف قرارداد الحاقی در مجلس شانزدهم، ضمن مخالفت با این قرارداد، طرح ملی شدن صنعت نفت ایران را پیشنهاد کردند.

۱۱۴. گزینه ۱ صاعقه، سیل و توفان هرچند مخاطرات طبیعی است و بر اثر فرآیندهای طبیعی رخ می‌دهند، اما انسان‌ها می‌توانند با فعالیت‌های خود در افزایش یا کاهش خسارت ناشی از آن نقش ایفا کنند.

۱۱۵. گزینه ۱ دما از سطح زمین به سمت عمق زمین افزایش می‌یابد.

۱۱۶. گزینه ۴ در بین عناصر آب و هوایی حجم بارش و مدت زمان آن نقش مهمی در وقوع سیل دارد.

۱۱۷. گزینه ۱ هر قدر حوضه آبخیز وسیع‌تر باشد، آبدهی آن نیز بیشتر می‌شود.

۱۱۸. گزینه ۴ پلیت نام واحدهایی است که بر روی گسستگی‌های لیتوسفر قرار دارد.

۱۱۹. گزینه ۳ به طور کلی به «حجم آبی» که در زمانی مشخص از یک مقطع معین رود عبور می‌کند، آبدهی رود (دبی) می‌گویند که واحد آن «مترکعب بر ثانیه» است.

۱۲۰. گزینه ۲ در حوضه‌های گرد مدت زمان بیشتری صرف می‌شود تا آب آبراهه‌ها خارج شوند؛ زیرا در حوضه‌های گرد به علت انشعابات پراکنده سرشاخه‌ها که طول آن‌ها تقریباً به یک اندازه است، همه جریان‌ها هم‌زمان به خروجی می‌رسند و موجب سرریز و وقوع سیل می‌شوند. در حوضه‌های کشیده، آب سرشاخه‌ها به تدریج و به‌طور متوالی از حوضه تخلیه می‌شوند.

۱۲۱. گزینه ۲ هرچه شدت بارش کمتر و مدت آن بیشتر باشد، احتمال وقوع زمین‌لغزش را بالاتر می‌برد. برعکس، هرچه شدت بارش بیشتر و مدت آن کمتر باشد، احتمال وقوع سیل بیشتر می‌شود.

۱۲۲. گزینه ۲ میزان تخریب و خسارت‌های ناشی از نزدیک شدن گسل‌های هم‌گرا نسبت به سایر گسل‌ها، بیشتر است. سایر گزینه‌ها، گسل‌های واگرا هستند.

۱۲۳. گزینه ۱ پدیده سیل زمانی اتفاق می‌افتد که جریان آب پس از باران از ظرفیت رودخانه بالاتر برود.

۱۱ متر مکعب بر ثانیه → ظرفیت رودخانه

ساعت ۱۰ → زمانی که آبدهی از ظرفیت فراتر می‌رود. (طبق شکل)

۱۲۴. گزینه ۱ دشت سیلابی یا بستر سیلابی در واقع زمین‌های پست و هموار مجاور رود است که در زمان طغیان رود از آب پوشیده می‌شود. دشت سیلابی رود در اغلب ایام سال خشک است ولی در زمان وقوع سیلاب‌های فصلی جریان آب آن را فرا می‌گیرد، به همین سبب سطح دشت سیلابی از رسوبات آبرفتی (رس، شن و قلوه سنگ) پوشیده می‌شود. در برخی از مناطق ایران در دوره خشک و بدون بارش سال، در سطح بستر سیلابی اقدام به کشت محصولات کشاورزی می‌کنند.

۱۲۵. گزینه ۳ چنانچه حجم آب رودخانه از میانگین سالیانه‌ی آبدهی آن بیشتر شود، سیل رخ می‌دهد. بیشتر رودها طی سال یک یا چند بار دچار سیل می‌شوند اما همه‌ی سیل‌ها خسارت‌بار نیستند. اگر آبدهی رود آن‌قدر افزایش پیدا کند که از ظرفیت رود فراتر برود و سرریز می‌شود، سیل خسارت با رخ داده است.

۱۲۶. گزینه ۴ ویژگی‌های زیم مدینه برای امامان و جانشینان آنها هم هست. بنابراین آنان پس از پیامبر (ص) می‌توانند زعامت مدینه فاضله را به‌عهده بگیرند.

۱۲۷. گزینه ۳ از روایت فوق می‌توان تکریم پیوسته عالمان و دانشمندان توسط پیامبر اکرم (ص) را استنباط نمود.

۱۲۸. گزینه ۳ حیات عقلی مسلمانان با ظهور اسلام و تشکیل جامعه اسلامی مقارن بوده است؛ اما پس از نهضت ترجمه بعد از دو قرن به حیات فلسفی انجامید. البته فیلسوفان مسلمان یادگارهای فیلسوفان بزرگ یونان را آموختند و با نقد و بررسی آراء آن حکیمان، نظام فلسفی نوینی را سامان بخشیدند. اما به این معنا نیست که فارابی و ابن‌سینا سبب پیدایش حیات عقلی در جامعه اسلامی شده باشند.

۱۲۹. گزینه ۲ فارابی معتقد است که انسان به حسب فطرت و طبع خود به جامعه گرایش دارد و می‌خواهد با هموعان خویش زندگی کند؛ نه اینکه فقط جهت نیاز خودش به زندگی اجتماعی گرایش داشته باشد.

۱۳۰. گزینه ۴ فارابی انسان را مدنی بالطبع می‌داند و معتقد است که به حسب فطرت و طبع خود به جامعه گرایش دارد و می‌خواهد با هموعان خویش زندگی کند (می‌خواهد و اراده می‌کند، نه این که ناآگاهانه و ناخواسته در اجتماع قرار بگیرد). لذا هدف اصلی جامعه و مدینه، سعادت در دنیا و آخرت است. (پس انسان سعادت را فطرتاً می‌خواهد) ریاست جامعه باید برعهده کسی باشد که روحی بزرگ و سرشتی عالی دارد و به عالی‌ترین درجات تعقل رسیده است تا بتواند احکام و شرایع را دریافت کند.

۱۳۱. گزینه ۳ از دیدگاه مورخان علم، پیامبر اکرم (ص) و قرآن کریم «حیات عقلی» جامعه اسلامی را پایه‌گذاری کردند.

۱۳۲. گزینه ۳ هدف اصلی از اجتماع و مدینه، دست‌یابی به سعادت دنیا و آخرت است.

۱۳۳. گزینه ۲ او انسان را مدنی بالطبع می‌داند و معتقد است که انسان بر حسب فطرت و طبع خود به جامعه گرایش دارد و می‌خواهد با هموعان خویش زندگی کند. به عقیده فارابی، مسیر سعادت و کمال انسان از زندگی اجتماعی می‌گذرد. لذا هدف اصلی جامعه و مدینه، سعادت در دنیا و آخرت است.

با این حال فطری بودن این نیاز قطعاً به این معنا نیست که انسان ناخواسته و بدون اراده جوامع بشری را به‌وجود آورده است!

۱۳۴. گزینه ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «فلسفه اسلامی از همان آغاز سرشتی کاملاً استدلالی داشت.

گزینه ۲: «فلسفه اسلامی متکی بر آراء ارسطو بود.

گزینه ۴: «حکمت از نظر یک فیلسوف مشایی فنی استدلالی و فکری است.

۱۳۵. گزینه ۱ بررسی عبارت نادرست؛ فارابی در کتابی به نام «اغراض ارسطو فی کتاب مابعدالطبیعه» با دقت و توانایی بسیار نظرات ارسطو را شرح می‌کند.

۱۳۶. گزینه ۱ قضایای شرطی بر دو نوعند: متصل و منفصل و دارای ۲ جزء مقدم و تالی هستند و قضایای حملی شخصی و محصوره هستند و دارای ۳ جزء (موضوع – محمول – نسبت) می‌باشند.

۱۳۷. گزینه ۲ در قضیه شرطی، چیزی به چیزی به شرطی نسبت داده می‌شود.

۱۳۸. گزینه ۱ مقدمه‌ی اول هر قیاس استثنایی یا شرطی متصل است و یا انواع شرطی منفصل.

۱۳۹. گزینه ۲ در سایر گزینه‌ها جای مقدم و تالی عوض شده و تالی در ابتدا و مقدم در ادامه قرار گرفته است.

۱۴۰. گزینه ۲ در قضیه‌ی اول محال است امروز هم دوشنبه باشد و هم سه‌شنبه، اما می‌تواند نه دوشنبه باشد و نه سه‌شنبه یعنی قضیه‌ی غیر قابل جمع در صدق است. در قضیه‌ی دوم و سوم، حتماً یک طرف قضیه درست و طرف دیگر نادرست می‌باشد، یعنی هر دو قضیه، «منفصل حقیقی» هستند و در قضیه‌ی آخر محال است هر دو طرف درست باشد اما می‌تواند هر دو طرف نادرست باشد، یعنی قضیه‌ی منفصل غیر قابل جمع در صدق می‌باشد.

۱۴۱. گزینه ۱ در عبارت صورت سؤال همواره بین «ج» و «ب» رابطه تباین برقرار است.

به‌طور مثال:

این جسم یا فلزی است یا چوبی (منفصله مانعة‌الجمع) ← رابطه بین فلزی و چوبی تباین است.

عدد یا زوج است یا فرد (منفصله حقیقی) ← رابطه بین زوج و فرد تباین است.

۱۴۲. گزینه ۳ در قیاس استثنایی اتصالی مقدمه اول همواره یک قضیه شرطی متصل است که در حالت اثبات مقدم و نفی تالی معتبر بوده و در نتیجه به ترتیب اثبات تالی و نفی مقدم خواهیم داشت.

۱۴۳. گزینه ۲ الف) قیاس انفصالی مانعة‌الجمع است و از اثبات یک طرف نفی یک طرف دیگر نتیجه می‌شود.

ب) قیاس انفصالی حقیقی است و از اثبات یک طرف نفی طرف دیگر نتیجه می‌شود.

ج) قیاس انفصالی حقیقی است و از نفی یک طرف اثبات طرف دیگر نتیجه می‌شود.

۱۴۴. گزینه ۳ اولاً از عکس مستوی استفاده نشده است چون نتیجه صرفاً کلی بودن است. ساختار استدلال به شکل زیر است:

اگر مفهومی کلی باشد مصداق‌های متعدد در خارج دارد.

این مفهوم مصداق‌های متعدد در خارج دارد. (وضع تالی)

پس این مفهوم کلی است.

با این که نتیجه این قیاس صحیح است اما به دلیل ساختار (وضع تالی) نامعتبر است.

۱۴۵. گزینه ۱ در گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴، معنا و محتوای شرطی وجود دارد و این عبارات را می‌توان در قالب اگر آنگاه بیان کرد. در عبارت گزینه ۱، اساساً شرطی اتفاق نیفتاده است.

۱۴۶. گزینه ۳

$$\text{میلیون ریال } ۲۰ = \text{ریال } ۲۰۰۰۰۰۰۰ \times \frac{۱}{۴} = ۸۰۰۰۰۰۰۰ = \text{ارزش خدمات}$$

$$\text{میلیون ریال } ۳۰۶۵ = ۲۰ + ۳۵۰ + ۸۰ + ۳۲۰۰ = G \cdot D \cdot P = \text{تولید ناخالص داخلی}$$

۱۴۷. گزینه ۱

$$\text{میلیارد ریال } ۲۰ = ۳۰ \times \frac{۲}{۳} = \text{ارزش خدمات ارائه شده}$$

$$\text{میلیارد ریال } ۲۳۵ = ۱۸۵ + ۳۰ + ۲۰ = \text{تولید ناخالص داخلی}$$

$$\text{هزار ریال } ۲۷۶ = \frac{۲۳۵}{۸۵} = \text{تولید ناخالص داخلی سرانه}$$

$$\text{میلیارد ریال } ۲۹۰ = ۲۳۵ + ۸۵ - ۳۰ = \text{تولید ناخالص ملی}$$

۱۴۸. گزینه ۳

$$\Rightarrow \frac{۱۰\% \text{ بالا}}{۴۰\% \text{ پایین}} = \frac{۲۵}{۵+۷+۸+۹} = \frac{۲۵}{۲۹} \approx ۰٫۸$$

$$\Rightarrow \frac{۲۰\% \text{ بالا}}{۲۰\% \text{ پایین}} = \frac{۲۵+۱۷}{۵+۷} = \frac{۴۲}{۱۲} = ۳٫۵$$

$$\Rightarrow \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{۲۵}{۵} = ۵ \Rightarrow \text{شاخص توزیع نابرابری}$$

محاسبه شاخص از فرمول نسبت ۲۰٪ بالا به ۲۰٪ پایین توزیع درآمد را نامناسب‌تر نشان می‌دهد و محاسبه شاخص از فرمول نسبت ۱۰٪ بالا به ۴۰٪ پایین توزیع درآمد را مناسب‌تر نشان می‌دهد. شاخصی که در توزیع درآمد مورد استفاده قرار می‌گیرد، (نسبت ده درصد بالای جامعه به ده درصد پایین جامعه) یعنی نسبت دهک دهم به دهک اول است.

۱۴۹. گزینه ۳

$$\text{میلیارد دلار } ۱۲ = ۳۰ \times \frac{۲}{۵} = \text{تولید افراد کشور که در خارج ساکن هستند}$$

ارزش خدمات ارائه شده + تولید خارجیان مقیم کشور + مجموع اقلام مواد غذایی، پوشاک و ماشین‌آلات = تولید ناخالص داخلی

$$\text{میلیارد دلار } ۱۹۵ = ۴۰ + ۳۰ + ۱۲۵ = \text{تولید ناخالص داخلی}$$

$$\text{دلار } ۴۸۷۵ = \frac{۱۹۵,۰۰۰}{۴۰} = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی}}{\text{جمعیت کشور}} = \text{تولید ناخالص داخلی سرانه}$$

تولید افراد کشور که در خارج ساکن هستند + تولید خارجیان مقیم کشور - تولید ناخالص داخلی = تولید ناخالص ملی

میلیارد دلار $177 = 12 + 30 - 195 =$ تولید ناخالص ملی

۱۵۰. گزینه ۲ الف)

میلیون ریال $123,630 = 82,420 \times \frac{3}{2} =$ خالص درآمد عوامل تولید از خارج

خالص درآمد عوامل تولید از خارج + مجموع ارزش افزوده‌های تولید در بخش‌های مختلف اقتصادی = تولید ناخالص ملی

$123,630 + 82,420 + 563,270 + 350,850 + (2,5 \times 563,270) =$ تولید ناخالص ملی

میلیون ریال $2,528,345 = 2,404,715 + 123,630 =$ تولید ناخالص ملی

میلیون ریال $2,388,005 = 2,528,345 - 140,340 =$ تولید خالص ملی

(ب)

ریال $505669 = \frac{2,528,345}{50} =$ تولید ناخالص ملی سرانه

۱۵۱. گزینه ۲

تولید در سال پایه - تولید در آن سال به قیمت ثابت = افزایش مقدار تولید در سال مورد نظر

تولید در همان سال به قیمت ثابت - تولید در آن سال به قیمت جاری = افزایش قیمت‌ها (تورم) در سال مورد نظر

هزار میلیارد ریال $610 = 4230 - 4840 =$ افزایش قیمت‌ها (تورم) در سال دوم

هزار میلیارد ریال $1100 = 4860 - 5960 =$ افزایش قیمت‌ها (تورم) در سال سوم

هزار میلیارد ریال $230 = 4000 - 4230 =$ افزایش مقدار تولید در سال دوم

هزار میلیارد ریال $860 = 4000 - 4860 =$ افزایش مقدار تولید در سال سوم

۱۵۲. گزینه ۲ الف) فعالیت‌های غیرقانونی نظیر قاچاق و مانند آن فاقد شرط قانونی و مجاز بودن هستند.

- ارزش آرد به کار رفته در تولید نان، فاقد شرط منتهی شدن به تولید کالا یا خدمات نهایی است.

- فعالیت تولیدی زنان در خانه و کالاها و خدماتی که به صورت غذا، بهداشت و تربیت فرزندان تولید می‌کنند، فاقد شرط عبور از بازار است.

(ب)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: نادرست است. تولید ناخالص ملی $(G \cdot N \cdot P)$ ارزش پولی تمام کالاها و خدمات نهایی است که در طول یک سال، توسط یک ملت (تولید مردم کشور چه در داخل کشور و چه خارج از کشور) تولید شده است.

تولید ناخالص داخلی $(G \cdot D \cdot P)$ ارزش پولی تمام کالاها و خدمات نهایی است که در طول یک سال، داخل محدوده مرزهای جغرافیایی کشور (چه تولید مردم خود آن کشور و چه تولید خارجی‌های مقیم آن کشور) تولید می‌شود.

گزینه ۳: صحیح است. دو شاخص تولید ناخالص ملی و تولید ناخالص داخلی در تعریف با هم تفاوت دارند؛ اما در عمل جز در مورد برخی از کشورها که نیروی کار و سرمایه‌های زیادی از آن‌ها در خارج از مرزهایشان کار می‌کنند، یا در کشور خود حضور چشمگیری از تولیدکنندگان چند ملیتی دارند، تفاوت فاحشی با هم ندارند.

گزینه ۴: صحیح است.

۱۵۳. گزینه ۴

سال	تولید کل به قیمت جاری	تولید کل به قیمت ثابت
۱۳۹۰	۱۵۰۰	۱۴۰۰
۱۳۹۱	۱۸۰۰	۱۸۰۰
۱۳۹۲	۲۱۰۰	?
۱۳۹۳	۳۲۰۰	?

فرمول بعدی برای محاسبه افزایش ناشی از تولید:

$$\begin{cases} \text{افزایش تولید کل ناشی از افزایش تولید در سال } 1392 = \text{تولید در سال پایه} - \text{تولید کل در سال } 1392 \text{ به قیمت ثابت} \\ y - 1800 = 100 \\ \text{میلیارد واحد پولی } y = 1900 \end{cases}$$

۱۵۴. گزینه ۲

هرچه نسبت دهک دهم (ثروتمندترین دهک) به دهک اول (فقرترین دهک) کم‌تر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه عادلانه‌تر است و همین‌طور که در شکل می‌بینید در سال ۱۳۸۳ این رقم معادل ۱۰ است که کم‌ترین حد ممکن است.

۱۵۵. گزینه ۲ بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) برخی از کشورها و سازمان‌های بین‌المللی در طول سده‌های گذشته، از شاخص‌های توسعه، برای تحمیل الگوها و سبک زندگی غربی استفاده کرده‌اند.

(ت) یکی از شاخص‌های رایج جهانی برای اندازه‌گیری پیشرفت‌های اقتصادی کشورهای گوناگون، شاخص‌های توسعه انسانی (HDI) است.

ث) گاهی درآمدهای مردم برای به دست آوردن شاخص دهک‌ها، قابل ثبت نیست. به همین دلیل اقتصاددانان برای به دست آوردن اختلاف درآمدی، اختلاف هزینه‌ای را محاسبه می‌کنند. در این حالت هزینه خانوار نماینده درآمد آن است.

۱۵۶. گزینه ۱

$$18750 = (50 \times 300) + (150 \times 25) = \text{تولید کل سال } 90 \text{ به قیمت جاری (الف)}$$

$$8500 = (20 \times 300) + (100 \times 25) = \text{تولید کل سال } 90 \text{ به قیمت ثابت (ب)}$$

۱۵۷. گزینه ۱ ب)

تولید خارجیان مقیم کشور + ارزش خدمات ارائه شده + مجموع ارزش اقلام ماشین‌آلات، پوشاک و مواد غذایی = تولید ناخالص داخلی

$$165 + \left(\frac{3}{5} \times 65\right) + 15 = 219 \text{ میلیارد ریال}$$

(خدمت) (کالا)

(الف)

$$\text{تولید ناخالص داخلی} = \frac{219}{65} = 3,36 \text{ هزار ریال}$$

تولید ناخالص داخلی سرانه جمعیت

۱۵۸. گزینه ۴ الف) برای اندازه‌گیری تولید ناخالص داخلی، تنها کالاها و خدمات نهایی را در نظر می‌گیریم، نه محصولات واسطه‌ای را؛ چرا که کالاها و خدمات واسطه‌ای همگی در تولیدات نهایی محاسبه شده‌اند و اگر آن‌ها را جداگانه محاسبه کنیم؛ دچار خطای محاسبه مجدد می‌شویم.

ب) از شروط محاسبه تولیدات در تولید ناخالص داخلی:

۱) کار بدون دستمزد نباشد، پس اگر فردی به کاشت سبزیجات در منزل برای مصرف خانگی بپردازد، در تولید کل محاسبه نمی‌شود.

۲) خرید و فروش کالای دست دوم نباشد.

۳) قانونی و مجاز باشد.

۱۵۹. گزینه ۱

تولید خارجیان مقیم کشور + سهم تولید افراد کشور که در خارج ساکن هستند - تولید ناخالص ملی = تولید ناخالص داخلی

$$1910 \text{ میلیارد ریال} = 430 + 870 - 2350 = \text{تولید ناخالص داخلی}$$

۱۶۰. گزینه ۲ ج) نیروی شاخص توسعه انسانی ۰٫۹۵۴، دارای رتبه ۱ و جزو کشورهای با توسعه انسانی بسیار بالا می‌باشد.

د) رشد، مفهومی کمی و به معنای افزایش تولید است؛ کشورها معمولاً با سرمایه‌گذاری بیش‌تر یا به کارگیری روش‌های بهتر و فناوری مناسب‌تر، ظرفیت تولیدی خود را افزایش می‌دهند.

سجاد مختاری